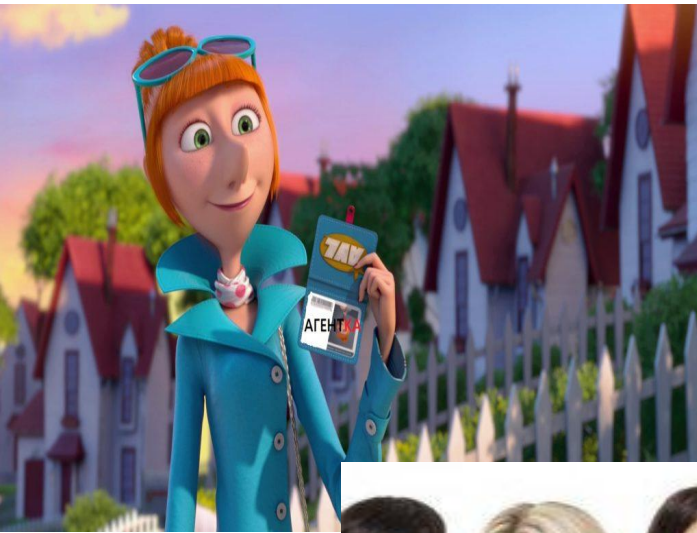

ФЕМІНІТИВИ

В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

ЩО ТАКЕ ФЕМІНІТИВИ?

Фемінітиви -

це група морфологічних одиниць, маркованих граматичним жіночим родом, альтернативних або парних аналогічним одиницям чоловічого роду

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ ФЕМІНІТИВІВ

Загальні назви жінок

Назви самиць тварин та птахів

Власні назви жінок

Неживі поняття

Назви за видами діяльності

ГЕНДЕРНА АСИМЕТРІЯ У СИСТЕМІ МОВИ

у формі жіночого роду зафіксовані, як правило, лише назви не дуже престижних, низькооплачуваних професій:

ворожка, манікюрниця, медична сестра

акушерка - «жінка із середньою медичною освітою, яка має право самотійно надавати медичну допомогу при пологах»,

але *акушер* - «лікар-фахівець з акушерства»

ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ЗВЕРТАННІ
ДО ОСІБ ОБОХ СТАТЕЙ ТІЛЬКИ
ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ У ФОРМІ ОДНИНИ

Дорогий друже!
Любий першокласнику!
Шановні читачі!

Дорогі друзі!
Любі першокласниці й першокласники!
Шановна читацька аудиторіє!

ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ЗВЕРТАННІ ДО ОСІБ ОБОХ
СТАТЕЙ ТІЛЬКИ ІМЕННИКІВ У ФОРМІ МНОЖИНИ, ЩО
УТВОРЕНІ ВІД ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ

Шановні журналісти!
Дорогі студенти!

Шановні журналістки й журналісти!
Шановна медіаспільното!
Дороге студентство!

На військову службу за контрактом приймаються

громадяни віком від 18 до 40 років, які визнані військово-лікарськими комісіями придатними за станом здоров'я до проходження військової служби і мають відповідну фізичну підготовку, та жінки, які придатні за станом здоров'я до проходження військової служби в мирний час та відповідають вимогам проходження військової служби.

**Усі хто бажає проходити військову службу за контрактом,
звертайтеся до військових комісаріатів м.Києва**

Адреси та телефони військових комісаріатів міста Києва

Голосіївський РВК вул. Велика Васильківська, 104-б, тел. 354-71-55 Печерський РВК вул. Командарма Каменєва, 1, т. 285-03-50

ЧАРІВНІ КАЗКИ

У 2 класі ти читав казки про тварин. Тепер пропонуємо тобі поринути у світ **чарівних** казок. Їх герої мають надзвичайну силу, а за допомогою чарів відбуваються дивовижні перетворення.

● Читати казки треба розповідним тоном, наспівно передаючи віршовані повтори. З особливою, таємничою, інтонацією потрібно читати зачин.

Зміни до правопису

РОЗДІЛ «ТРАВОТИС СУФІКСІВ»

ПАРАГРАФ 32 «ІМЕННИКОВІ СУФІКСИ»

-АЛЬ, -ЕНЬ, -ЕЦЬ (-ЄЦЬ), -ІСТЬ, -ТЕЛЬ

3. В усіх словах із суфіксами **-аль, -ень, -ець (-єць), -ість, -тель** пишемо **ь**: *коваль, скрипаль; вєлетень, учень; борєць, італієць, мовознавець, переможець; здатність, свіжість; вихователь, любитель.*

-К-, -ИЦ-(Я), -ИН-(Я), -ЕС-

4. За допомогою суфіксів **-к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес-** та ін. від іменників чоловічого роду утворюємо іменники на означення осіб жіночої статі. Найуживанішим є суфікс **-к-**, бо він поєднуваний з різними типами основ: *авторка, дизайнерка, директорка, редакторка, співачка, студентка, фігуристка* та ін.

Суфікс **-иц-(я)** приєднуємо насамперед до основ на **-ник**: *верстальниця, набірниця, порадиця* та **-ень**: *учениця*.

Суфікс **-ин-(я)** сполучаємо з основами на **-ень**: *кравчиня, плавчиня, продавчиня*, на приголосний: *майстриня, філологиня; бойкиня, лемкиня*.

Суфікс **-ес-** рідковживаний: *дияконєса, патронєса, поетєса*.

-ИИ-(Я) / -ИНИ-(Я), -АИИ-(Я) (-ЯИИ-(Я), -ЕНИИ-(Я))

5. Суфікси **-ии-(я) / -ини-(я), -аии-(я) (-яии-(я))** пишемо з двома буквами **и**. Варіант суфікса **-ини-(я)** мають іменники середнього роду, утворені від дієслів із голосними основи **и** та **і**: *горіти — горіиня, носіти — носіиня*,

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ

За допомогою суфіксів

-к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес-

За допомогою закінчення

Богдан і Богдана, Олеся та Олесь,
також неньо й неня, кум і кума

За допомогою префіксів

супер-, інтер-, екс-, анти-, екстра-, дис-,
ре-, суб-, ультра-, па- пра-, напів-, по-

СУФІКСАЛЬНИЙ СПОСІБ

Маскулінітив (слово чоловічого роду)	Фемінітив (слово жіночого роду)
більшість основ: автор, депутат, дизайнер, директор, доцент, лідер, прем'єр, редактор, співак, студент, учитель, фігурист	додаємо суфікс -к- : авторка, депутатка, дизайнерка, директорка, доцентка, лідерка, прем'єрка, редакторка, співачка, студентка, учителька, фігуристка
основа на -ник та -ень : вершник, засновник, керівник, очільник, речник, рятувальник; учень	додаємо суфікс -иц- : вершниця, засновниця, керівниця, очільниця, речниця, рятувальниця; учениця;
основа -ець : виконавець, переможець, підприємець, посадовець, службовець	виконавиця, переможниця, підприємниця, посадовиця, службовиця
основа на -ець : виборець, плавець, фахівець	
основа на приголосний: майстер, філолог; бойко, лемко	додаємо суфікс -ин- : виборчиня, плавчиня, фахівчиня; майстриня, філологиня; бойкиня, лемкиня
іншомовна основа: барон, дякон, поет	додаємо суфікс -ес- : баронеса, дяконеса, поетеса

ПАРИ СЛОВОТВІРНИХ СИНОНІМІВ

актриса — акторка,
водійка — водійчиня,
лектриса — лекторка,
директриса — директорка,
поетеса — поетка,
мовознавиця — мовознавчиня,
фотографка — фотографиня — фотографеса,
філософка — філософиня — філософеса,
кінознавчиня — кінознавиця — кінознавка,
літературознавчиня — літературознавиця —
літературознавка.

Суфікси **-Ш-**, **-ИХ-**,
утворюючи фемінітиви,
вносять до лексичного значення
слова додатковий компонент:

генеральша - це не жінка на генеральській посаді,
а дружина генерала,

директорша -
це дружина директора.

ІМЕННИКИ СПІЛЬНОГО РОДУ

можуть називатися особи будь-якої статі,
наприклад,
суддя, староста, старшина, колега,
бариста, піцейола, сирота, убивця

ІМЕННИКИ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Іменники іншомовного походження, які мають кінцевий голосний (портъє, сомельє) не відмінюються, і до них не додаються суфікси, що вказують на рід іменника

ВИКЛАДАЧ

ЧИ

ВИКЛАДАЧКА

**Вільно застосовуйте
фемінитиви у розмовному
мовленні,
але з обережністю – у
документах.**

**Назви посад та професій
мають відповідати
Класифікатору професій**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

